

85.7 MB'LIK BİR KANAT

DAİRE GALERİ

ÖZGE YILMAZ

Sibel Horada, ikinci kişisel sergisi “Düşüş”te dört başı mamur bir olay örgüsü sunuyor izleyicisine. Bu olay örgüsünde Sibel Horada için kullanılacak “gibi”ler de oldukça fazla. Hikaye anlatıcısı diyebiliriz mesela. Ama bir yandan da bu, sanatçının olay içindeki rolünü, deneyimlerini göz ardı etmek gibi olur sanki. Bir gizin ardına takılıp bir dedektif gibi bu sırrı aydınlatmaya çalıştığını da söyleyebiliriz. Ya da kentin ortasında herkesin gördüğü ama görmezden geldiği bir örtüyü aralamaya çalışan meraklı bir turist. Belki de arşiv yığınlarını kazarak bir heykelin bir asır öncesine uzanan saklı tarihini ve makus talihini gün ışığına çıkarmaya çalışan bir arkeolog.

“Düşüş”ün çıkış noktası, Sibel Horada’nın 2013 yılının Ocak ve Şubat aylarını Matadero Madrid’deki sanatçı rezidansına katılması olur. 1996 yılına dek bir mezbaha olan ve ardından bir güncel sanat mekanına dönüştürülen Matadero Madrid’in baktığı Legazpi Meydanı’nda (Plaza Legazpi) yer alan, kumaşla örtülü bir anıtı fark eden sanatçı önce şehirde tanıdığı bir avuç insana sorular sormaya başlar ve heykelle ilgili araştırmalar yapar. Daha sonra da kent sakinleriyle bu heykelle ilgili röportajlar yapar ve residans kapsamındaki sergide yer alacak bir ses enstalasyonu hazırlar. Tüm bu araştırma sürecinde ortaya çıkan öykü ise şudur:

1

Dönemin Kalkınma Bakanı tarafından sipariş edilen, ilerleme ve gelişme fikrini temsil eden, 150 ton ağırlığında bir Nike ve iki yanındaki iki Pegasus’tan oluşan üçlü heykel grubu, yüzyıl başında bugün Tarım Bakanlığı olan Kalkınma Bakanlığı binasının çatısına yerleştirilir. 1972 yılında ise pegasuslardan birinin kanadı düşer ve artık tehlike arzettiği su götürmeyen bu heykeller çatıdan indirilerek yerlerine çok daha hafif olan bronz replikaları yerleştirilir. İndirilen heykeller ise bakanlık binasının bahçesine konur. 1989 yılında ise replikalarından metrelerce aşağıda bekleyeduran bu mermer heykellerin restore edilmesi gündeme gelir. Bu kararın talihsiz heykellerimiz

için bir mutlu son olduğu sanılmasın. Defaatle hesaba katılmayan ayrıntıların devreye girmesiyle kimi uzun, kimi kısa, her kamusal alana yerleştirilme hamlesinden sonra tekrar atölyeye geri döner triptiğimiz. Bu gidiş-gelişlerde de kanatlardan parçalar yiter zaman zaman. Atsan atılmaz satsan satılmaz bu sanat eseri (ya da farklı bir şekilde adlandırmak isterseniz bu mermer parçaları) çeşitli nedenlerle tam anlamıyla vazgeçilmesi, yok sayılması mümkün olmayan ama özel olarak hatırlanmak da istenmeyen bir anı, yıllar sonra sokakta rastladığımız ama çok aceleniz olduğu için ayaküstü sohbeti çok da uzatmak istemediğiniz bir eski komşu ya da çöpe atmadığımız ama açıp okumaya da bir türlü elinizin gitmediği ilk gençlik günlüğü gibi bir kadere sahip olur neredeyse.

Horada, Madrid’de geçirdiği sürede restorasyonun yapıldığı atölyeyi de ziyaret eder ve orada diğer Pegasus’la da karşılaşır. Bir kafesin içinde sonsuzluğa mihlanmış bir Pegasus heykeline; dahası, heykellerden kopan kanat parçalarına rastlar. Horada bu parçaları “Kalkınma fikrine adanmış, gizli ikincil bir anıt” olarak tanımlıyor sergi kitapçığındaki metninde. Temmuz ayında ise atölyeden kanat yığınına açtıklarına dair bir e-mail alır. Bunun üzerine işini gücünü bırakıp Madrid’e giderek kanat parçalarının izlerini, füzenle kumaşlara çizer ve en büyük kanadı da 3D tarayıcı

3

yardımla tarar. Sergi performansında “Elimde koca kumaş ruloları ve 85.7 MB’lık bir kanatla İstanbul’a döndüm.” diyen Horada’nın tüm bu parçalarla oluşturduğu yapı, yani “Düşüş”, bir sanat eseri üretmek üzere başka bir ülke tarafından davet edilen sanatçının, misafir olduğu kentin meydanlarından birinde, her gün binlerce kişinin göreceği şekilde konumlandırılan ama garip bir şekilde mütemadiyen görmezden gelinen, üzeri örtülü ve bir önceki asra ait bir sanat eserinin peşine düşmesinin farklı kesitlerini yan yana getiriyor. Madrid’deki ilk günlerinde Legazpi Meydanı’nda fark ettiği örtülü heykeli kaplayan kumaş parçalarının detay fotoğrafları, Horada’nın Madridlilerle heykelle dair gerçekleştirdiği röportajların ses kayıtları, kanat parçalarının kumaşlara çizilmiş eskizleri ve tabii ki üç boyutlu modelden yeniden üretilen ve sanatçının “Devasa taş kanadın birebir ölçekte yeniden üretilmiş bir kopyası” şeklinde adlandırdığı kanat... Serginin bir parçası olan

ve Sibel Horada, Nazlı Gürlek ve Elif Batuman’ın metinlerden oluşan sergi kitapçığı da “Düşüş”ü farklı düzlemler üzerinden ele alıyor.

Horada’nın sergisinden ve 2 Kasım’daki performansından çıkarken konunun elle tutulurluğu, hikayenin gerçekliği ve serginin ardındaki ciddi araştırma süreci zihnimde yerini yavaş yavaş daha bulanık katmanlara ve alternatif bir evrene bırakıyor. Kalkınma Bakanlığı’nın Tarım Bakanlığı’na, mezbananın sanat merkezine, ilerleme ve gelişme fikrini temsil eden 150 ton ağırlığında görkemli triptik heykelin kanatları kırık, kumaş parçalarıyla örtülmüş amorf şekillere, heykellerden kopan kırık kanat parçalarının “kalkınma fikrine adanmış alternatif bir anıt”a, bir memory stick’teki 85.7 MB’lık bir datanın İstanbul’da bir galerinin ortasında sergilenen pleksiglas kanada dönüştüğü bir sisli evren...

Sibel Horada’nın “Düşüş” adlı sergisi 12 Aralık’a dek Daire Galeri’de izlenebilir.

4

1 'Cover (2)'
2 'Plazade Legazpi'
3 'CalleAncora', FrottageMaking, 2013
4 'Ministeriode Fomento', 2013

ARTUNLIMITED

2 AYLIK KÜLTÜR GAZETESİDİR PARA İLE SATILMAZ / SAYI: 24 / ARALIK 2013

